Bijlage 1: Overzicht van (geplande) verbetermaatregelen op het gebied van veiligheid in Ter Apel, zoals aangegeven door het COA tijdens wederhoor.

Het COA werkt al langere tijd aan een integrale veiligheidsaanpak voor Ter Apel. COA heeft veiligheid op en rond locaties hoog op de agenda staan. In de Meerjarenstrategie 2020-2025 staat dit onderwerp niet voor niets als een van de speerpunten benoemd, vanuit het belang van bewoners, medewerkers en omwonenden. De veiligheid op en rondom het aanmeldcentrum is de afgelopen jaren onder een vergrootglas komen te liggen, door de oplopende bezetting en een aantal serieuze incidenten. Hoewel het slechts een kleine groep asielzoekers is die problemen veroorzaakt op het vlak van overlast en veiligheid, kan de impact daarvan voor betrokkenen heel groot zijn. En logischerwijs geldt dat elk veiligheidsincident er één te veel is. Redenen om de veiligheidsaanpak verder aan te scherpen en door te ontwikkelen.

Afgelopen periode zijn vanuit het veiligheidsplan Ter Apel al meerdere maatregelen (operationele interventies) geïmplementeerd om de veiligheid te verbeteren, deels in projectvorm, te weten:

- Gecontroleerde toegang
- Het gebruik van een stilalarm
- Verbeterde (sturing op) surveillance
- Verbeterde incidentenregistratie
- Verbeterde samenwerking in de keten, alsmede verbeterde interne veiligheidsoverleggen
- Ingebruikname van het zogenaamde ‘hofje 5’, voornamelijk bedoeld voor de overlastgevers (dit deel van het terrein staat niet in verbinding met andere delen van Ter Apel, waardoor degenen die hier geplaatst worden, zich minder eenvoudig over het gehele terrein kunnen verplaatsen)
- Het compartimenteren van het terrein, het afzetten en gecontroleerde toegang van de toegangsweg naar VBL, ‘hofje 5’ en nachtopvang
- Ingebruikname een operationele crisis-werkstructuur
- Kwaliteitsimpuls IBL (Intensieve Begeleiding)
- Medicatie beleid, hoe om te gaan met ingenomen middelen
- BHV plan, samenwerking COA en beveiligingsorganisatie
- De wijkagent van Ter Apel houdt kantoor op de locatie, in lijn met het advies van de Inspectie JenV
- Personele interventies uitgevoerd op verschillende niveaus, leidinggevend en uitvoerend.

Deze maatregelen werpen hun vruchten af. De overzichten laten een substantiële afname zien in het aantal incidenten. Daarnaast is de algemene leefbaarheid in de opvang verbeterd. En voelen zowel bewoners als personeel zich veiliger.

Er gebeurt dus heel veel op het gebied van verbetering van veiligheid in Ter Apel. Dit laat echter onverlet dat het van belang is om, met behulp van het integraal veiligheidsplan, de aanpak verder door te (blijven) ontwikkelen. Voor Ter Apel is een locatie-specifieke en integrale aanpak opgesteld. Immers, de complexe en dynamische omstandigheden die onlosmakelijk met Ter Apel zijn verbonden, en op punten wezenlijk anders zijn dan bij andere opvanglocaties, vragen om maatwerk.

En een tweede uitgangspunt is dat het gaat om een integrale aanpak, dus geen eenzijdige focus op slechts één veiligheidsaspect, maar juist een brede aanpak, waarbij de onderliggende onderdelen in samenhang met elkaar moeten worden bezien en elkaar waar mogelijk versterken.

Onderdelen zijn:

- Fysieke veiligheid (gebouwveiligheid & omgevingsveiligheid)
- Sociale veiligheid (gericht op de aanpak van incidenten en overlast, maar ook op de bescherming van kwetsbare groepen zoals jongeren)
- Beleid en risicobeheersing (adequate veiligheidsprotocollen, werkprocessen en werkinstructies: hoe te handelen bij het voorkomen van of de-escaleren van incidenten in geval van nood, maar ook het evalueren en leren van incidenten)
- Zorg (gericht op de toegang en de kwaliteit van zorg voor bewoners, waaronder psychologische ondersteuning)
- Personeel (dit is gericht op de fysieke en mentale gezondheid van personeel, en tevens op kwalificaties en training)

De inzet is dan ook om de komende periode verder te werken aan een veilige, inclusieve opvangomgeving waarin fysieke en sociale veiligheid gewaarborgd zijn door passend beleid, proactieve risicobeheersing, toegang tot hoogwaardige zorg, en goed opgeleid personeel dat zowel bewoners als zichzelf ondersteunt.

In de planning staan op dit moment:

- Visitatiebeleid
- Herinrichting fysieke omgeving Ter Apel; hek- en cameraplan
- Tags
- Inrichting LVD (leidinggevende van dienst) en COZ (coördinatie operationele zaken)
- Briefing en de-briefing ten behoeve van informatie gestuurd werken
- Mentale en fysieke weerbaarheid medewerkers
- Digitaal sleutelsysteem, binnenkort uitrol pilot hofje 1
- Inventarisatie en optimalisatie veiligheidsprocessen OC
- Aansluiting bij uitvoering RI&E